

KUNGL. ÖRLOGSMANNASÄLLSKAPET
Royal Swedish Society of Naval Sciences

2012-12-13

YTTRANDE
Sid 1(2)

Försvarsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Betänkandet SOU 2012:48 Maritim Samverkan

Sammanfattning

Kungliga Örlogsmannasällskapet (KÖMS) som grundades år 1771, är en av de kungliga akademierna i Sverige, delar utredarens bedömning att svenska staten saknar en samlad strategisk överblick över de sjöverkande myndigheternas maritima verksamhet.

KÖMS biträder i stort samtliga utredarens förslag för att nå en ökad grad av maritim samverkan men KÖMS anser också att det i ett antal fall är avgörande att gå fram snabbare och något mer radikalt än vad utredaren föreslår. Huvudskälet bakom denna uppfattning är att det i rådande struktur med den flora av berörda departement och myndigheter som återfinns inom området kommer att krävas ett stort mått av handfast ledning och styrning av såväl departement som myndigheter för att åstadkomma önskvärda effekter.

MARSAM (kap 4.2.6)

Ett av de bärande förslagen i utredningen är att skapa ett råd för maritim samverkan, MARSAM, för att skapa den strategiska överblick som staten saknar och för att förbättra statens möjligheter till strategisk inriktning av den maritima verksamheten.

KÖMS anser att ett sådant råd under ledning av statssekreterarna i närmast berörda departement är ett steg i rätt riktning, men ändå inte tillräckligt nyskapande för att säkerställa att efterfrågad samordning de facto kommer till stånd och regelmässigt utövas mellan skilda departement och myndigheter. KÖMS uppfattning är att det krävs ett ensat "befäl" inom regeringen i frågan och förordar att en egen minister (benämnd marin- och sjöfartsminister) med utpekad samordningsansvar för de maritima frågorna utses inom statsrådsberedningen. En sådan minister bör inte enbart samordna statens egna resurser inom det maritima området utan även ges samordningsansvar för infrastrukturella frågor, forskning och utveckling samt sjöfartsfrågor i ett större perspektiv.

Detta kan verka något pretentiöst men man ska betänka att Sveriges välstånd har byggts på frihandels grund och att export- och importvaror till ca 90 % går via sjöburna transporter. Sjöfarten, inkluderande statens egna maritima förmågor med den maritima säkerhet de bidrar till, utgör därmed en förutsättning för en fortsatt utveckling av Sveriges välstånd. En ökad och långt driven samordning inom området kan därmed också utgöra en tillväxtmotor för hela landet som bör ges högre fokus än vad den har idag.

Sjö- och flygräddning (kap 4.3)

KÖMS biträder utredarens förslag. Innebörden är i kombination med vår uppfattning kring "Ett samlat sjöförsvaret" att den av oss föreslagna utredningen enligt nedan från början bör inkludera frågan om sjö- och flygräddning.

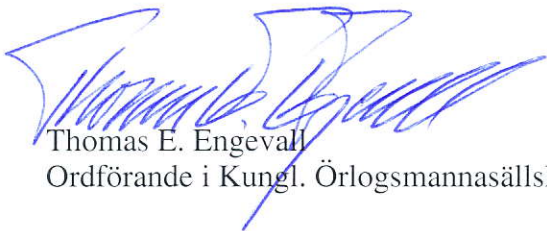
Ett samlat sjöförsvaret (kap 4.4)

KÖMS bejakar utredarens förslag att överväga att skapa ett samlat sjöförsvaret som inkluderar både Kustbevakningen och Marinen. KÖMS inser att det finns en stor politisk sprängkraft i detta förslag i Sverige men att nuvarande situation inte långsiktigt är hållbar ur en rad aspekter. Utredaren belyser på ett tydligt sätt dessa i sin utredning (rekrytering, utbildning, infrastruktur (hamnar etc.), fartygsanskaffning, havsövervakning mm.) dvs. en rad frågor där det borde finnas mycket att vinna på att skapa ett samlat sjöförsvaret. KÖMS föreslår att regeringen snarast tillsätter en utredning med uppdrag att föreslå *former för, samt hur och när* ett samlat sjöförsvaret ska kunna realiseras. Som en modell bör den av Norge valda lösningen prövas särskilt.

Övrigt

Som framgår av inledningen av vårt yttrande bejakar KÖMS de förslag som lämnas i utredningen kapitel 4.2 i övrigt samt kap 4.5. Vad gäller deltagande myndigheter i MARSAM och i frågor rörande samverkan kring logistik och fartygsproduktion vill KÖMS poängtera att det också är av vikt att Försvarets Materielverk (FMV) medtas i det fortsatta arbetet.

Avslutningsvis vill KÖMS poängtera att Sjöräddningssällskapet (SSRS), precis som utredaren anger i kap 3.2, är en ideell förening som gör stora och viktiga insatser inom svensk sjöräddning. KÖMS anser det viktigt att stödja SSRS verksamhet på en rad skilda sätt. Sådant stöd ska dock vara villkorslöst, dvs. inga direkta eller indirekta försök till styrning (motsv.) av SSRS verksamhet från departement eller myndigheter ska förekomma.

Thomas E. Engevall
Ordförande i Kungl. Örlogsmannasällskapet